Interacció i aprenentatge: l'avaluació formativa a l'aula

written by Blanca Febré | 12 de November de 2024

Molt s'ha parlat últimament sobre la importància de l'avaluació formativa, ja que ha sigut una peça clau en la nova llei d'educació espanyola. L'avaluació formativa es basa en l'aprenentatge continu i personalitzat i, perquè siga efectiva, hauria d'haver-hi una interacció constant entre tots els agents que participen en l'aula: alumnat-professorat, alumnat-alumnat, alumnat-voluntariat o voluntariat-professorat, professorat-famílies. Es tracta d'un procés que busca l'avaluació per a la millora i l'aprenentatge de l'alumnat. A diferència de l'avaluació sumativa, que se centra en els resultats finals i les qualificacions, l'avaluació formativa permet als docents obtindre informació constant sobre el progrés de l'alumnat. **Alguns estudis** demostren que esta pràctica millora la motivació i el rendiment acadèmic gràcies a les interaccions que genera, ja que l'alumnat d'una banda participa d'una manera activa en el procés d'aprenentatge fins a fer-lo seu i, per un altre, **rep feedback** constant que li fa avançar en el seu procés d'aprenentatge.

L'acompanyament a l'alumnat a través d'una avaluació formativa, realitzada per diversos agents de la comunitat, es presenta com una ferramenta efectiva per a reduir les

desigualtats educatives, especialment per a aquells estudiants d'entorns socioeconòmics desfavorits. En enriquir els contextos educatius amb interaccions de qualitat i realitzar una avaluació contínua de les actuacions dutes a terme a l'aula, s'aconseguix documentar els avanços de l'alumnat i proporcionar feedback valuós, perquè l'alumnat aconseguisca el seu màxim potencial. Així, i sent evident que l'avaluació és crucial per a la millora, resulta fonamental avaluar per a optimitzar la implementació de les actuacions que duem a terme dins de l'aula a fi d'augmentar els aprenentatges i acompanyar efectivament el procés educatiu. D'esta manera, les i els docents poden intervindre a temps perquè ningú es quede arrere, a través de l'oferta d'**actuacions que amplien temps, espais d'aprenentatge, i persones**, com podria ser una biblioteca tutoritzada o els clubs de lectura o escriptura. Això és crucial per a mantindre l'interés i la confiança en la seua capacitat per a aprendre.

Us posaré **un exemple pràctic d'una classe d'anglés en secundària** dissenyada per a millorar l'escriptura:

Fins fa poc, quan l'alumnat escrivia una redacció, el procés d'avaluació es basava en un sistema tradicional. S'escrivien les redaccions a casa o en classe, després es corregien i se'ls assignava una qualificació final. La realitat és que gran part de l'alumnat es limitava a vore la nota, sense parar atenció als errors corregits. Després d'hores de treball dedicades a això, este tipus d'avaluació no fomentava una veritable millora.

Actualment, l'enfocament que se li dona a esta activitat és distint. En primer lloc, no té sentit que l'alumnat escriga la redacció a casa, ja que una gran majoria **utilitza IA** o traductors. Les redaccions s'escriuen en classe i, posteriorment, el professorat les corregix assenyalant on

estan els errors i de quin tipus són: ortografia, gramàtica, estructura, vocabulari o contingut. No obstant això, en esta ocasió no s'assigna una nota immediatament; en comptes d'això, s'organitza una **sessió de millora dialògica**.

En esta sessió, l'alumnat té l'oportunitat de revisar i corregir les seues redaccions en grup; treballen en equips heterogenis, on compten amb la col·laboració del professorat, els seus iguals, i fins i tot voluntariat si pot acudir a la sessió. Esta sessió de millora no sols promou l'autoavaluació i l'ajuda entre iguals, sinó que també crea un ambient d'aprenentatge dialògic i solidari. L'avaluació se centra en el producte final, fruit de les millores i l'esforç grupal. Així, el sistema fomenta una millora tangible de les habilitats de redacció, així com la comprensió del procés d'escriptura, més enllà de la simple meta de la qualificació.

En resum, l'avaluació formativa és important per a crear un entorn educatiu dinàmic i eficaç que promoga l'aprenentatge continu, la igualtat d'oportunitats, la solidaritat i el desenrotllament personal i acadèmic dels estudiants. Com més agents educatius participen en el procés, més qualitat i riquesa donem a les interaccions que es generen i al procés d'aprenentatge, millorant també el procés avaluatiu.

[Imagen: Freepik]